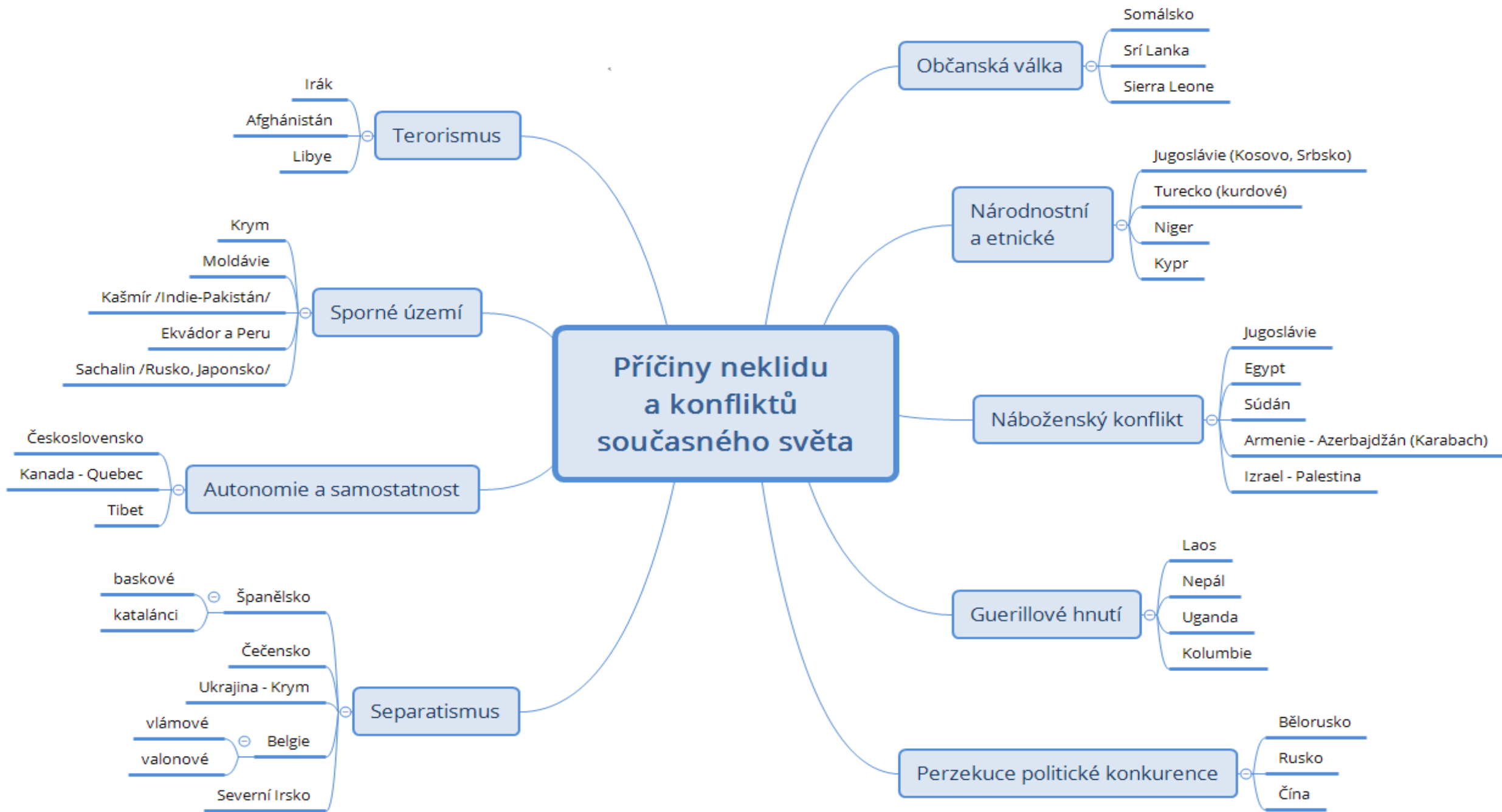

Ohniska neklidu současného světa ...

Válečné konflikty 21. století
Hospodářské problémy jako příčina ...
Náboženství, terorismus, ropa ...

Freedom House

americká organizace placená USA, která je za svůj cíl prohlašuje hájení demokracie, politické svobody a lidských práv. **Každoroční výroční zprávy**, v nichž zveřejňuje hodnocení stupně demokratické svobody v jednotlivých zemích.

[Country ratings from Freedom House's *Freedom in the World*.](#)

Free Partly Free Not Free

Arménie a Ázerbájdžán spor o Náhorní Karabach

- **Komplikovaný etnický konflikt**, spor dvou Kavkazských republik obývajících jedno území;
- Nelze jednoduše hledat viníka, výsledek vlivu mnoha okolností a politického vývoje **Kavkazu** posledních let;
- **Ázerbájdžán** (Islám, ropa, podporován Tureckem), **Arménie** (křesťanství, menší vliv, dříve podpora Ruska), v minulosti oba součástí SSSR;
- **vliv Ruska a Turecka, těžby ropy v Kaspickém moři**, částečně propaganda a mýty.

[Video reportáž České televize z Karabachu 2020](#)

Hranice Evropy Kavkaz

... v užším pojetí Kavkaz je mohutná horská hradba v jihozápadní Asii mezi Černým a Kaspickým mořem, která měří asi 1 200 km.

... v širším pojetí Kavkazský region pak označení pro celou okolní oblast mezi Černým a Kaspickým mořem, zahrnující **Gruzii, Arménii, Ázerbájdžán, Čečensko** a nejjižnější část Ruska. Také se sem dá zahrnout území **Jižní Osetie**, či případně **Abcházie**. **Celý region patří jazykově a kulturně k nejpestřejším na světě.**

Nejvyšší hora
Elbrus 5642 m

Zakavkazsko

- převládá hornatá krajina **Velký a Malý Kavkaz**, údolí vlhké subtropické, v horách suché a chladné;
- obyvatelé místní národy europoidní, významný podíl Rusů, ekonomická závislost na Rusku, nízká urbanizace;
- **Ázerbájdžán**, velké zásoby ropy (Kaspické moře), plyn, Baku (2mil.);
- **Gruzie** - gruzínské víno, koňak, čaj (válka s Ruskem o Jižní Osetii);
- **Arménie** - víno, koňak, křesťanství ... spory s muslimským Tureckem, vyvražďování (genocida), 6 mil. Arménů žije ve světě.

Kavkazský region

Zajímavosti

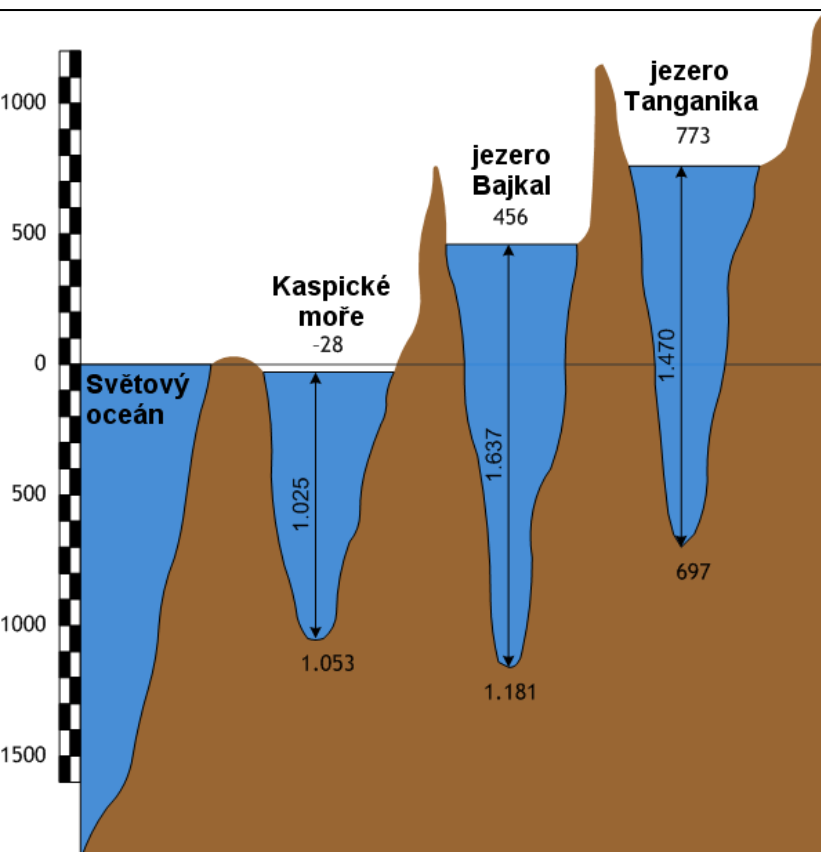
- Velký počet samostatných autonomních oblastí;
- Většinou Islám, pozor Kalmycko buddhismus;
- Komplikované autonomní nebo samostatné oblasti uvnitř Gruzie, Arménie;
- V 90. letech válka v Čečensku (spojována s počátky vlády V.Putina).

Kaspické moře

moře nebo jezero?

- Největší **slané** jezero světa mezi Kavkazem a Střední Asií;
- Reliktní jezero jako zbytek od oceánu po vyzdvižení pevniny;
- Dělicí místo mezi Asií a Evropou;
- Obrovské zásoby **ropy a zemního plynu**.

Mladić a Karadžić
odsouzeni za genocidu

Rozpad Jugoslávie

válečný konflikt na Balkáně

- Série konfliktů, které začaly jako střety mezi republikami;
- Nacionalismus, mafiánství, neonacismus, od roku 1990;
- Příčinou hospodářská situace, náboženské a etnické rozepře a rozdíly v jednotlivých částech země.
- Rozpad země na sedm nezávislých států.

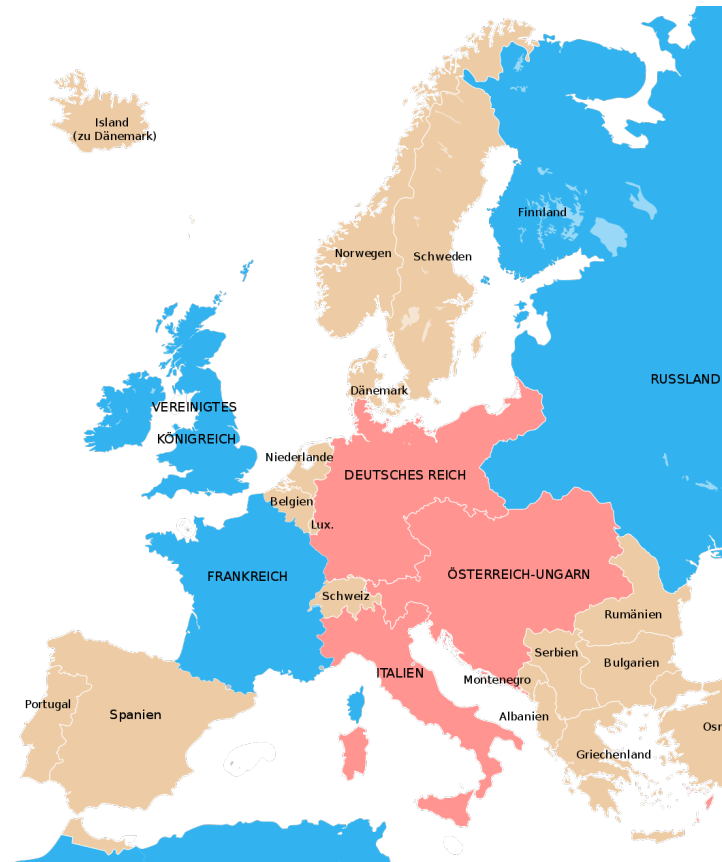
[Video - Rozpad Jugoslávie](#)

Jihovýchodní Evropa Balkán

- Země mezi Jaderským a Černým mořem, na **Balkánském poloostrově**.
- Nejvyššími pohořími jsou Alpy (Slovinsko), Karpaty (Rumunsko) a **Dinárské hory** (celá býv. Jugoslávie).
- Největšími řekami jsou Dunaj, Sáva, Velká Morava (Srbsko);
- **Místo střetu různých náboženství, kultur a národů** – část Osmanské říše.
- **Slovinci a Chorvaté - katolíci**, **Rumuni a Srbové - pravoslavní** a v **Bosně, Albánii a Kosovu převažuje islám**;
- Většina obyvatel jihoslovanské jazyky, nejvíce bulharština a srbština.

Osmanská říše zasahovala až na Balkán

- Někdy též **Otomanská** nebo **Turecká říše**;
- 1299 – 1922, centrum Konstantinopol /později Istanbul/
- **Spojnice Evropy a Asie**;
- **Islám** zasahující do Evropy dodnes /Kosovo, Bosna a H.;
- V 1.světové válce bojovali na straně **Trojspolku**, spolu s Německem a Rakousko-Uherskem ...

Srebrenický masakr

/Genocida muslimského obyvatelstva/

- Válečný zločin spáchaný v r.1995 během války v Bosně a Hercegovině, v regionu Srebrenica;
- Masové a plánované vraždění zajatých civilistů, výhradně muslimů (8373 mužů a chlapců);
- Jeden z největších masakrů v Evropě od 2. světové války a řadí se mezi nejhrůznější zločiny moderní evropské historie.

[Srebrenica – zrazené město](#)

Genocida

- je zločin proti lidskosti definovaný mezinárodním trestním právem;
- úmyslné a systematické zničení, celé nebo části, etnické, rasové, náboženské nebo národnostní skupiny;
- Autorem pojmu je polský právník židovského původu v roce 1944 v souvislosti s událostmi 2.světové války.

Holokaust

- systematické pronásledování a hromadné vyvražďování ohněm;
- celý nacistický perzekuční systém věznic, káznic a táborů jako celek;
- Okolo 6 milionů židů, celkem však až 17 milionů (židů, Romů, Rusů, homosexuálů, antifašistů ...).

Holokaust židů 6 mil. 2.světová válka

Genocida Arménů 1,5 mil. (1915 – 1923)

Genocida Arménů

- souhrnné označení pro cílené vyvražďování přibližně 1,5 mil. Arménů Turky během let 1915 - 23;
- první novověká genocida v Evropě, 2/3 populace Arménů v Turecku;
- pronásledování a vybití Arménů na tureckém území již od konce 19.století;
- Deportace, konfiskace, muži pozabíjeni na místě, zbytek exodus do pouště v Sýrii;
- Dnes žije 3 miliony Arménů v Arménii a asi 8 mil. v exodu po celém světě.

[Film dokument Arménská genocida](#)

Arménie

Hora Ararat - 5137 m
nejvyšší hora Turecka

Unitární národní stát s velmi
starým kulturním dědictvím;

Centrum lidské civilizace –
Chetitě, zpracování kovů;

První země světa s křesťanstvím
jako státní náboženství;

Součást Sovětského svazu;

Spor o Náhorní Karabach;

Arménský koňak

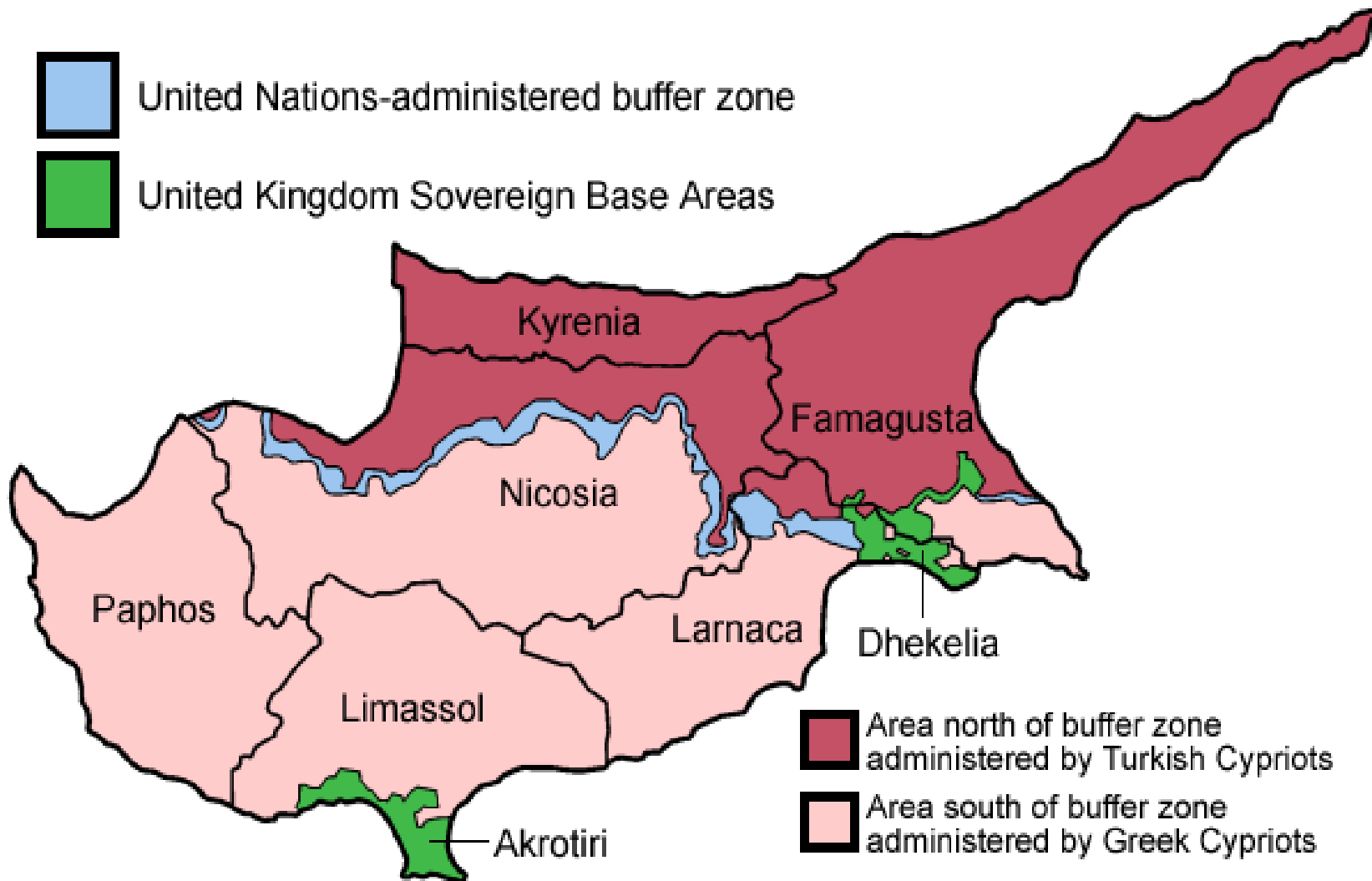

Rozdělený Kypr:

Země na rozhraní mezi Evropou a Asií

[Krátký článek na téma Kypr v časopise 100+1](#)

- Euroasijský ostrovní stát, bývalá Britská kolonie, od 1974 po turecké okupaci rozdělen;
- Třetí největší ostrov ve Středoziemním moři (po Sardinii, Sicílii);
- Ekonomické problémy, nedostatek vody;
- **Politicky rozdělen na křesťanský (pravoslavný) jih pod správou Recka a okupovaný islámský sever pod správou Turecka;**
- Jižní část je mezinárodně uznána, je členem EU a platí se zde Eurem.

THE UNITED KINGDOM OF ISRAEL

Around the time of SAUL AND DAVID

EDOM Vassals and defeated peoples

Izraelsko - arabský konflikt

- Izrael jediný židovský stát na světě, vznikl 1947 rozdělením Palestiny na arabskou a židovskou část;
- Dodnes teritoriální spory, války, teroristické útoky, okupace části území;
- Hlavní město Jeruzalém neuznán, většina světa uznává Tel Aviv;
- Sionismus – myšlenka návratu Židů do Palestiny a vytvoření vlastního státu;
- Palestina nikdy neuznána, formální spojení Liga Arabských států.

29. 11. 1947 Den, kdy byla rozdělena Palestina

Blízký Východ (západní, jihozápadní Asie)

- Terminologicky někdy rozlišujeme **Blízký Východ** (Turecko, Sýrie, Izrael, Egypt) a **Střední Východ** (země Perského zálivu a Írán);
- **Kolébka civilizací a náboženství;**
- **Centrum islámu** (+ sev.Afrika),
- **Arabský poloostrov** (největší poloostrov světa) místem bohatých ropných zásob;
- **Oblast trvalého napětí** (ropa, sucho, přelidnění, diktatury, nesvoboda, islám);
- Obyvatelstvo **europoidní**.

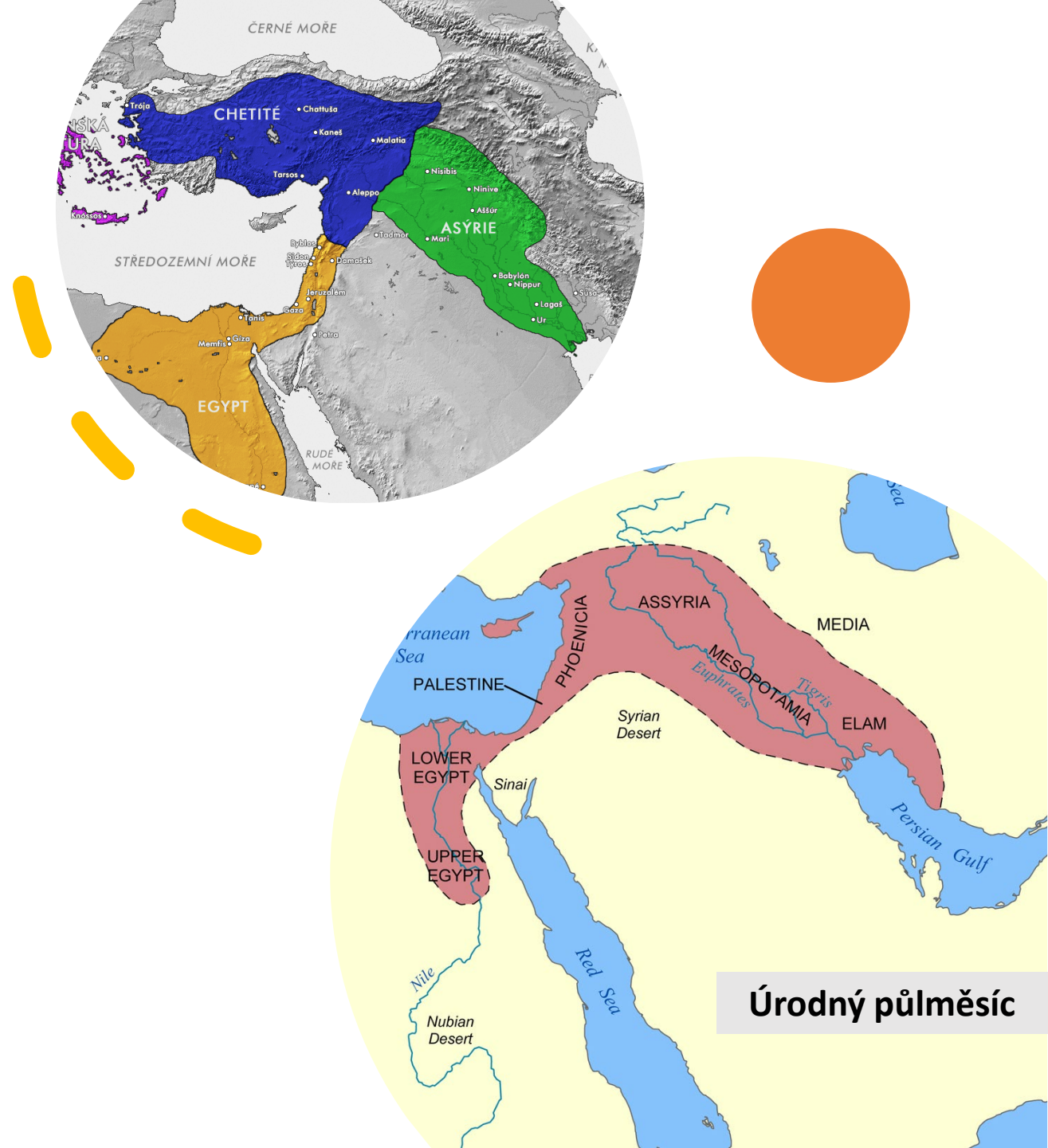

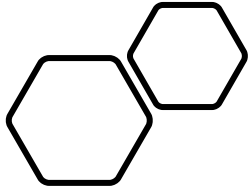
- **Obyvatelstvo na vesnicích, vysoká ngramotnost;**
- Chov koz, ovcí a velbloudů;
- Velké sociální rozdíly, **nedostatek vody;**
- **Zdrojová oblast uprchlíků v Evropě.**

Blízký Východ = kolébka civilizací

V údolích velkých řek v oblasti dnešního Blízkého východu vznikaly nejstarší lidské civilizace tzv. „Úrodný půlměsíc“

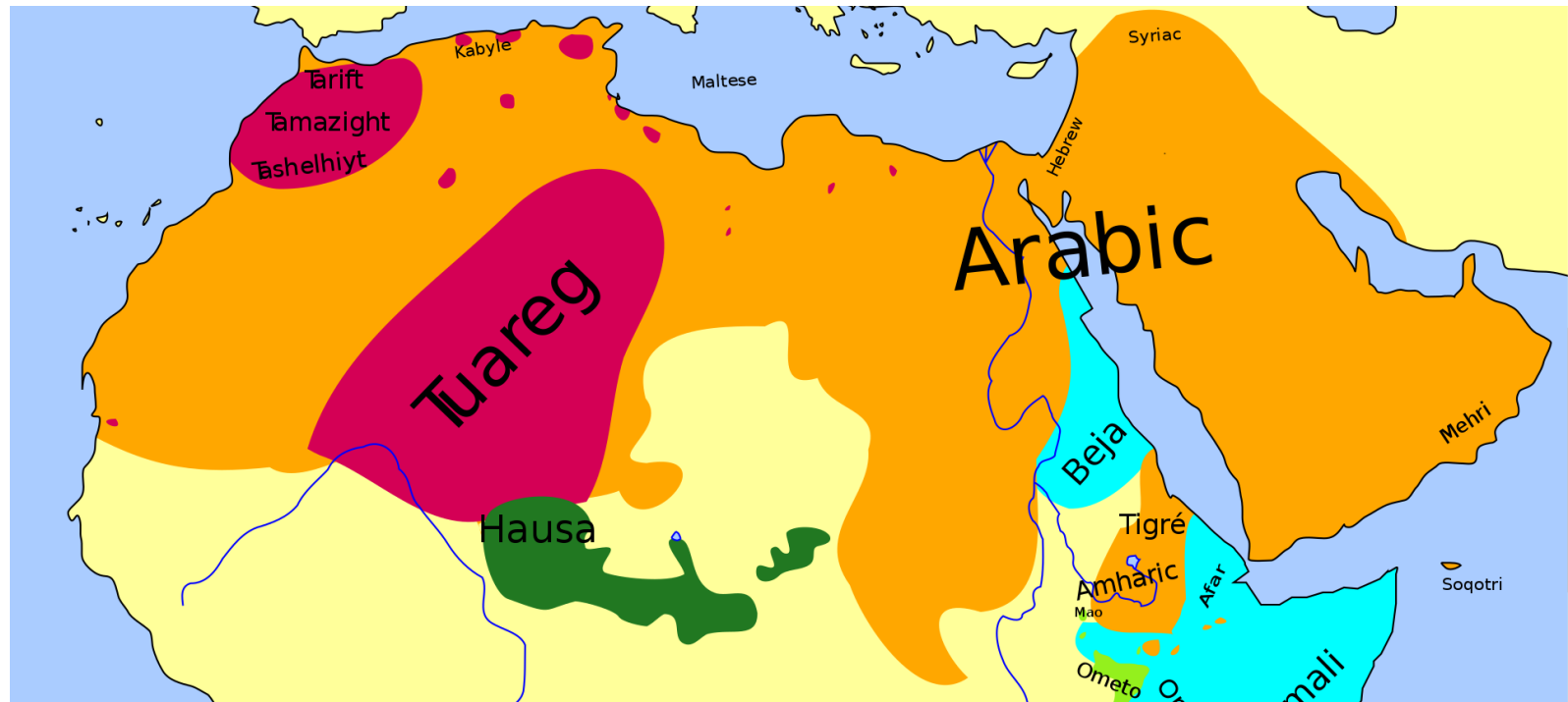
- **Egyptská** v údolích řeky Nil;
- **Sumersko-akkadská** na soutoku řek Eufrat a Tigris (**Mezopotámie** s nejstarším zemědělským společenstvím);
- **Palestina a Izrael**, území v okolí řeky Jordán;
- **Chetitě (Hetejci)**, dnešní Turecko, mistři v odlévání kovů.

Antisemitismus

- označení pro jednoznačnou **negaci židů a židovství**;
- Nejstarší **forma rasismu**;
- Forma **xenofobie**;
- **Semité** – národy hovořící semitským jazykem /hebrejščina, aramejščina a arabjščina/;
- Důvody jsou **rasové, nacionální, náboženské, politické** nebo **ekonomické**.

Izrael

Židovský stát

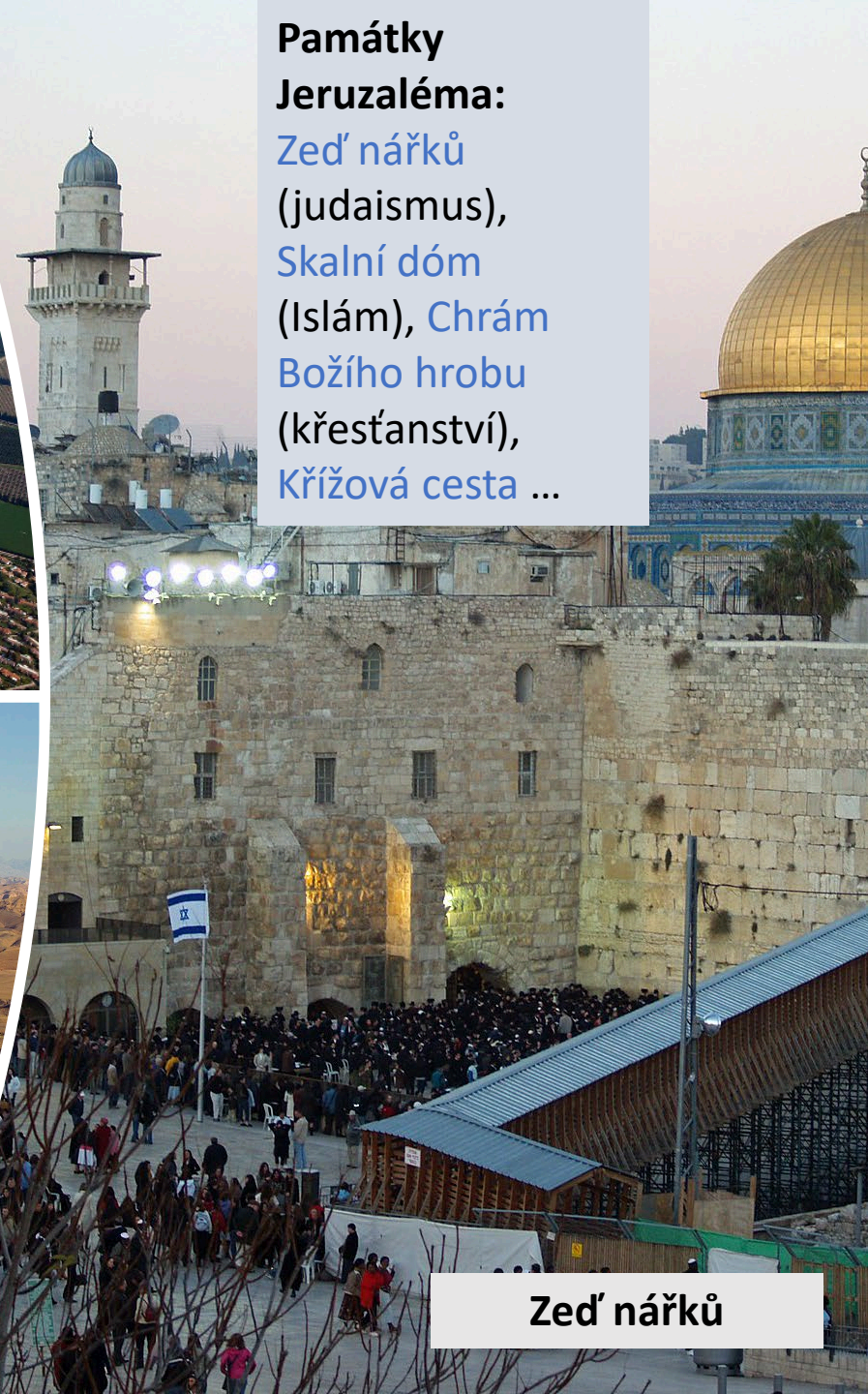
- Významné město **Jeruzalém** /židovské, křesťanské, muslimské město/, mnoho památek, hl. město Tel Aviv;
- **Hebrejštiny a arabštiny**, jediný židovský stát po roce 1948;
- Řeka **Jordán**, Izrael jako západní břeh Jordánu
- **Galilejské jezero** na severu s úrodnými oblastmi;
- **Mrtvé moře** viz dále
- **Výrazně podporovány USA**, ekonomicky velmi rozvinuti na rozdíl od ostatní Asie.

Galilejské jezero

Negevská poušť

Zed' nářků

Památky
Jeruzaléma:
Zed' nářků
(judaismus),
Skální dóm
(Islám), Chrám
Božího hrobu
(křesťanství),
Křížová cesta ...

Mrtvé moře

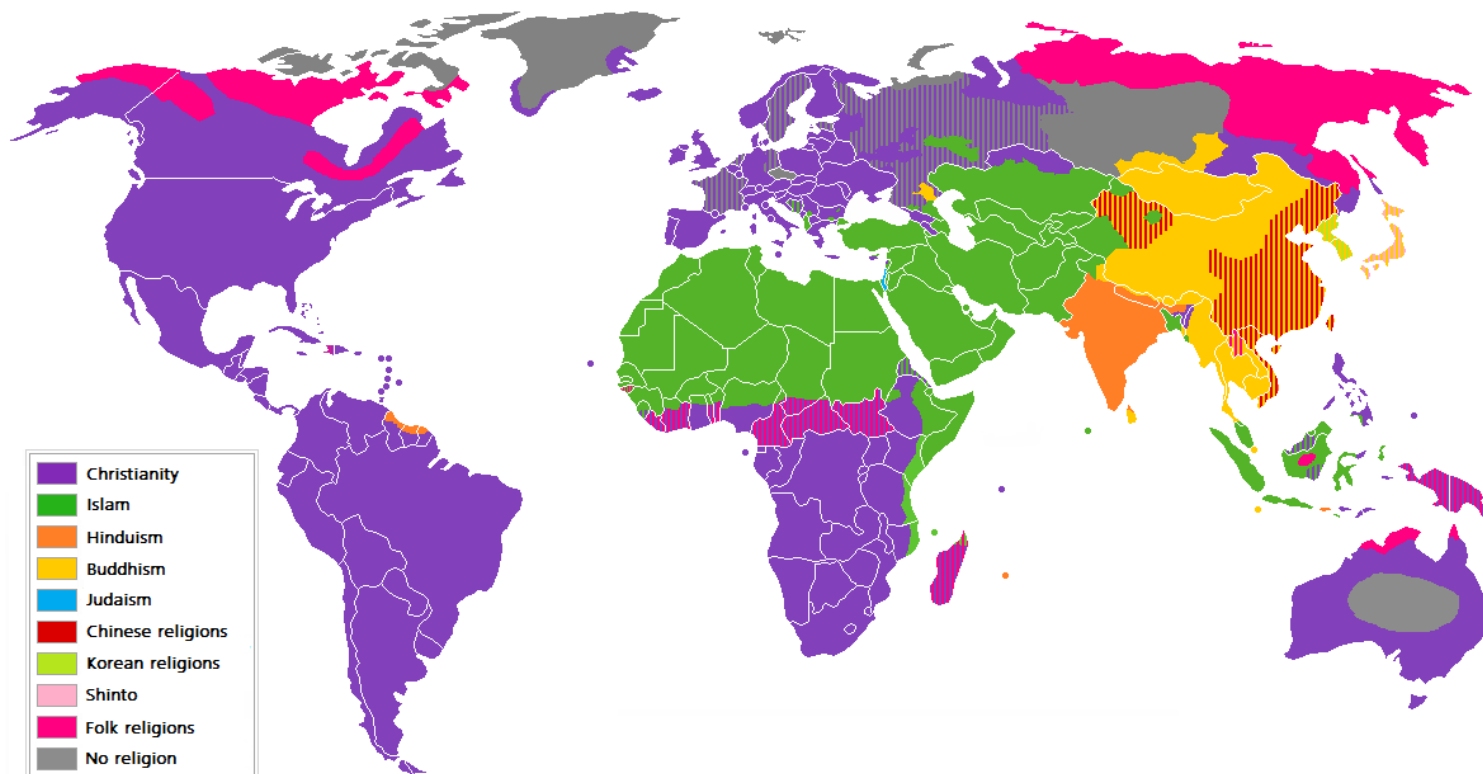
/Izrael – Jordánsko/

nejslanější a nejniže položené jezero světa

- Jedinečná přírodní památka;
- Pro nemoci kůže a pohybového aparátu;
- Vysychá (6 cm každý měsíc);
- Nejhlubší slané jezero;
- Vysoká salinita (okolo 30 %)

The Religions of the World

Oblast Blízkého Východu je významná pro vznik **monoteistických** náboženství (pokus o zavedení již v Egyptě).

Judaismus - je termín, kterým se zhruba od 19. století označuje náboženství židovského národa – Izraele;

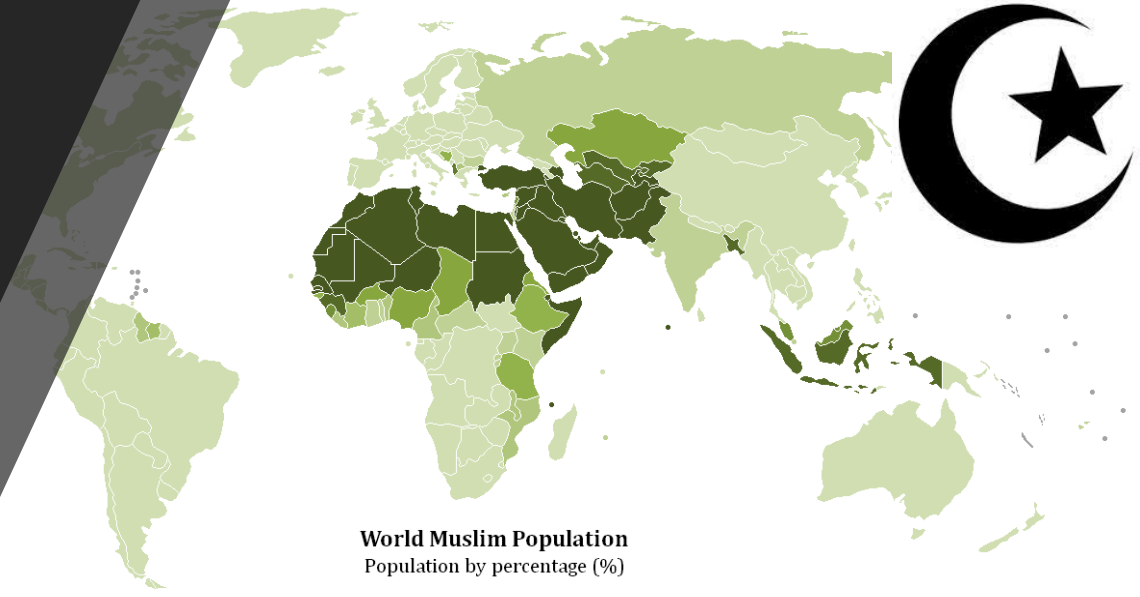
Křesťanství vzniklo z antického judaismu na území Palestiny, kde působil Ježíš Nazaretský;

Islám - zakladatel islámu prorok Mohammed.

Blízký Východ
kolébka náboženství

Islám /reformace judaismu/ náboženství Blízkého Východu

- Islám = arabský svět, monoteistické náboženství (jeden bůh), učení proroka Mohameda (622 n.l.†), navazuje na judaismus a křesťanství;
- Bůh je **Alláh**, odevzdání se Alláhu, základní kniha je **Korán**, stoupenec Islámu je **muslim**;
- až 2 miliardy stoupenců (stále roste), posvátná místa Mekka (rodiště Mohameda), Medina a Jeruzalém;
- Není ústřední autorita /chalífa, imám/ jako u katolíků.

Šaría /islámské právo/ státy uplatňující vztah člověka a Alláha a až poté je vnímán světský právní systém.

Kába pokrytá černým brokátem

Sekulární stát ... stát u něhož je vyloučen vliv církve, ale současně je zajištěna svoboda vyznání /Česká republika.

Mekka – rodiště proroka Mohameda

Islám

zahalování ženy

- Vizuální a etický význam, symbol identity, prostor bezpečí, politický protest, zabránění sexismu;
- Hidžáb = ukrýt, oddělit;
- Nejde o symbol utlačování žen;
- Žena jako bytost, bez ohledu na své tělo;
- I v Evropské kultuře se setkáváme s podobným, šátky, závoje, hlavně středomoří.

Pokrývka hlavy ženy

Niqáb

Čádor

Khimar

Al-Amira

Burka

Šayla

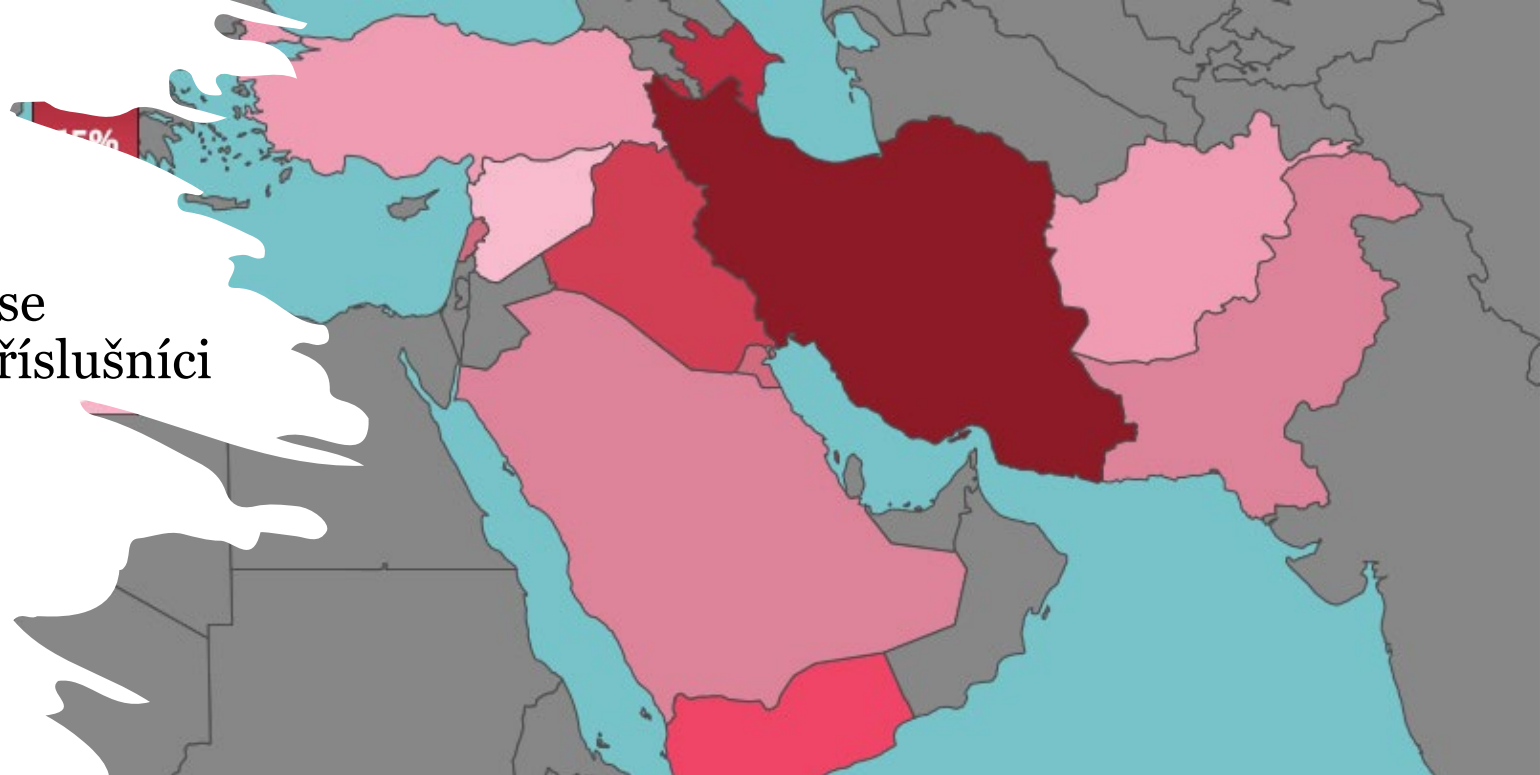

Hidžáb

Sunnité a šíité

Vyznavači islámu, který je druhým nejrozšířenějším náboženstvím světa, se rozdělují na dvě hlavní větve, jejichž příslušníci jsou mezi sebou tradičně znesvářeni.

- 75 procent muslimů tvoří sunnité, zbytek tvoří menšinoví šíité;
- spor o nástupnictví proroka Mohameda;
- Válka v Sýrii, Iráku, Jemenu a Libanonu je válkou mezi těmito směry Islámu;
- Většina radikálních a teroristických násilností je od šíitů.

Charakteristické rysy Judaismu

- **Nejstarší monoteistické náboženství** (jeden bůh), základ křesťanství a islámu;
- **Hebrejská Bible (Tanach)**, 5 základních Mojžíšových knih ozn. **Tóra**;
- **Židovský duchovní – rabín**, dům modlitby – **synagoga**;
- Vymezení se jako vyvolený národ, jeden z důvodů pronásledování Židů v minulosti;
- **Izrael**, židovský stát.

holokaust

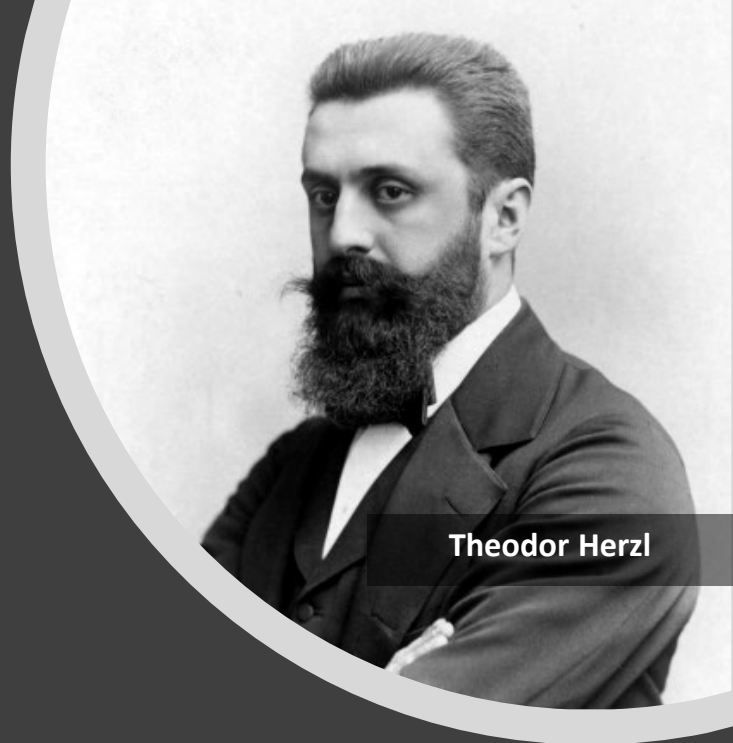

synagoga

Ortodoxní židé

Theodor Herzl

Kipa, Jarmulka

Zed' nářků Jeruzalém

Menóra

Izrael - judaismus

Křesťanství

nejrozšířenější náboženství na světě
30%, převažuje hlavně v Evropě,
Americe a Austrálii.

Dále regionálně dělíme

- ŘÍMSKO-KATOLICKÉ
- PROTESTANTSKÉ
- PRAVOSLAVNÉ

Patriarcha

Papež

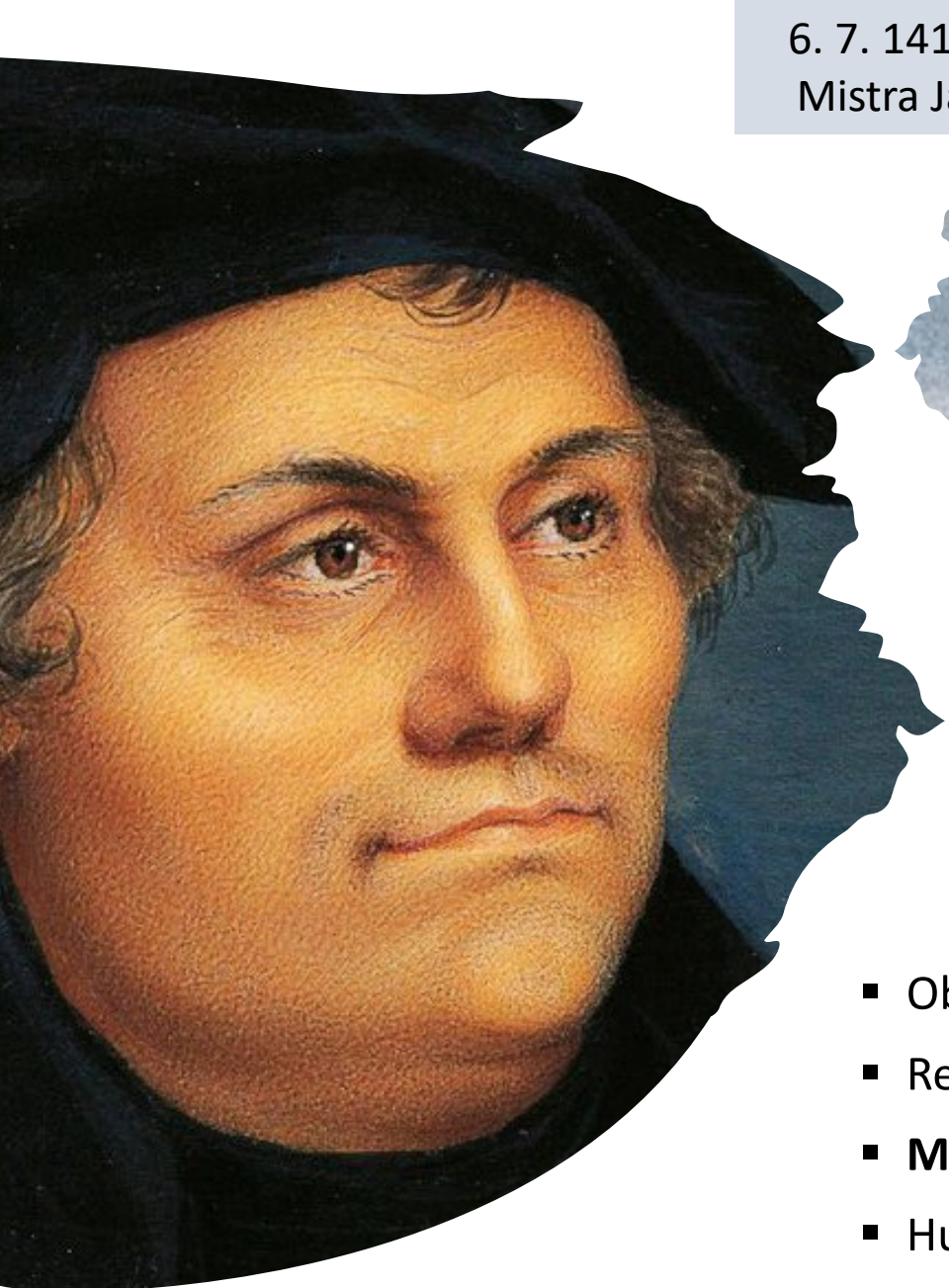
KŘESŤANSTVÍ a jeho hlavní rysy

Víra v Boha, víra ve spasitele Ježíše Krista – Syn Boží, svatá Trojice, Bible – **Starý a Nový zákon**, víra v posmrtný život, kříž hlavní symbol.

Kostel

6. 7. 1415 upálení
Mistra Jana Husa

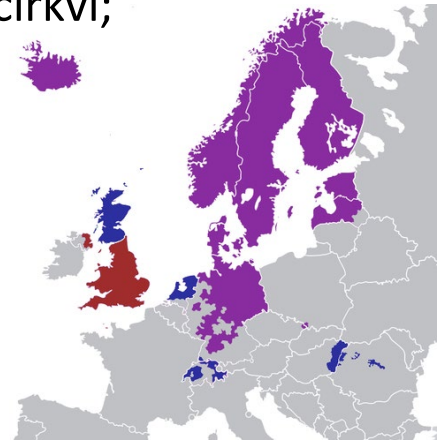
Jan Hus

Víte že: Hus prý v Kostnici řekl: „Husa je malá, tu spálíte, ale za sto let přijde labuť a tu už nespálíte.“ To se mělo naplnit s vystoupením Martina Luthera.

- ✦ narozen roku 1370 v Husinci u Prahy, zemřel (upálen) 6. července 1415 v Kostnici
- ✦ římskokatolický kněz, český středověký náboženský myslitel, vysokoškolský pedagog, reformátor a kazatel
- ✦ kritizoval mravní úpadek katolické církve, prodávání odpustků
- ✦ jeho nejkritičtější spis byl "Knížky o svatokupectví"
- ✦ kázal v Betlémské kapli
- ✦ roku 1409 byl jmenován rektorem pražské univerzity
- ✦ neustoupil ze svých názorů ani po dlouhém vězení, tělesných trestech a psychickém tlaku
- ✦ přispěl k rozvoji vzdělávací literatury v národním jazyce
- ✦ byl mravním příkladem
- ✦ do vývoje češtiny přiblížením jazyka svých kázání

Evangelická protestantská církev

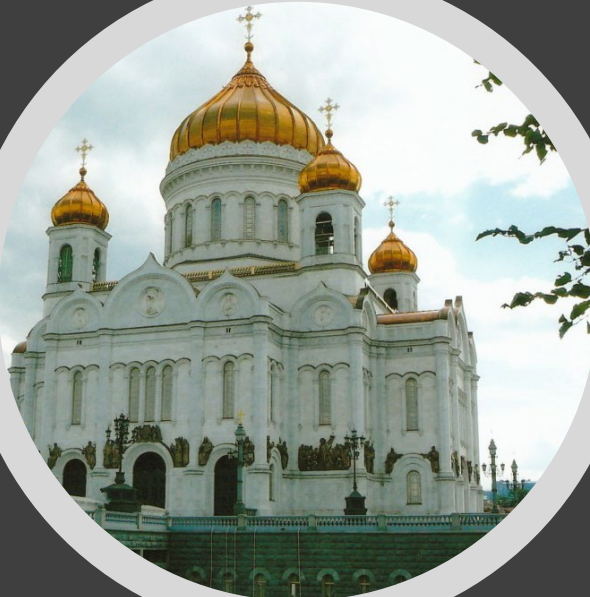
- Obecné označení luterských, kalvínských a metodistických církví;
- Reformní hnutí západní Evropy pozdního středověku;
- **Martin Luther** vystoupil proti prodeji odpustků 1517;
- Humanismus, dobrovolnost, individuální zbožnost;
- Svobodná církev, oddělená od státní moci.

Islámská mešita s minarety

Pravoslavný kostel

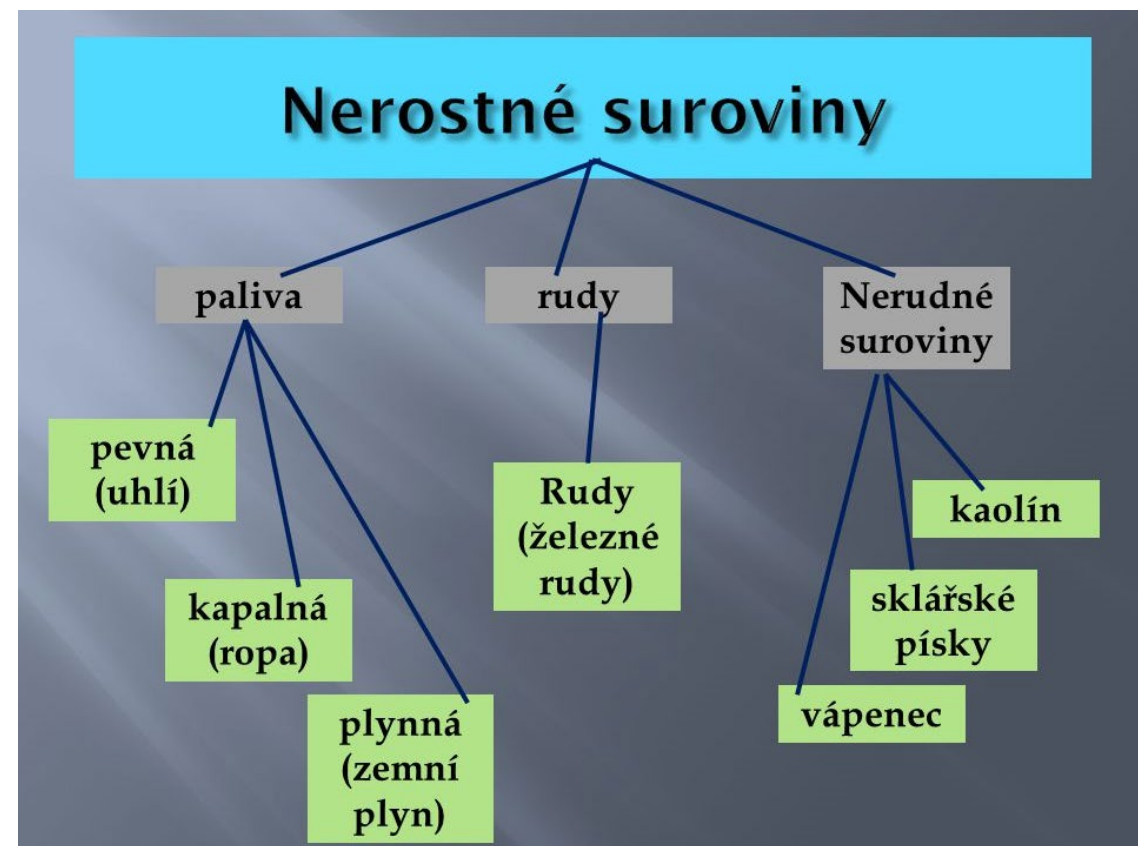
Synagoga (židovská)

Římsko-katolický kostel

Náboženské stavby rozlišujeme

NEROSTNÉ /NEOBNOVITELNÉ/ SUROVINY

Ropa

Fosilní neobnovitelná nerostná surovina /černé zlato, surová nafta/

- Tmavě zbarvená olejovitá směs kapalných uhlovodíků.
- Vznik ze zbytků odumřelých organismů za nepřístupu vzduchu;
- Doprava ropovodem k nám hlavně z Ruska /60%/, Ázerbájdžán /30%/, Kazachstán /10%/, Norsko ...

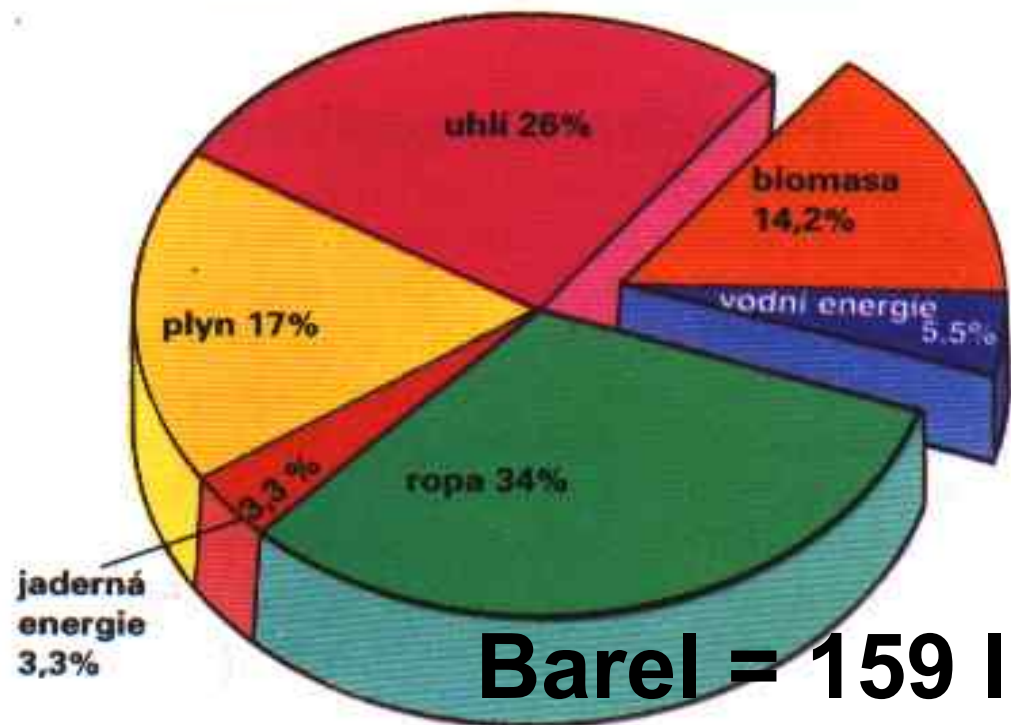
ROPU NALEZNEME

- Arabský poloostrov, Perský z.;
- Kaspické moře;
- Severní moře.

Využití

- doprava /benzíny a nafta/;
- plasty, další chemikálie;
- herbicidy, léčiva, zdroj síry.

SVĚTOVÁ SPOTŘEBA ENERGIE

OPEC - organizace 14 zemí vyvážejících ropu

Hlavní spotřeba v USA, Evropská Unie, Čína, Japonsko.

BIOPALIVA

diskuze o řepce olejce

- Výroba z řepky, kukuřice a také cukrové řepy;
- Řepka má však význam i pro výrobu výborného oleje, krmiva pro hospodářská zvířata, obohacuje půdu a omezuje erozi půdy;
- Cca 15 % půdy v ČR je 5. místo v Evropě a výrazně méně než v Německu;
- Povinný podíl biopaliv u benzínu a nafty je podle platné legislativy 4 – 6 %.

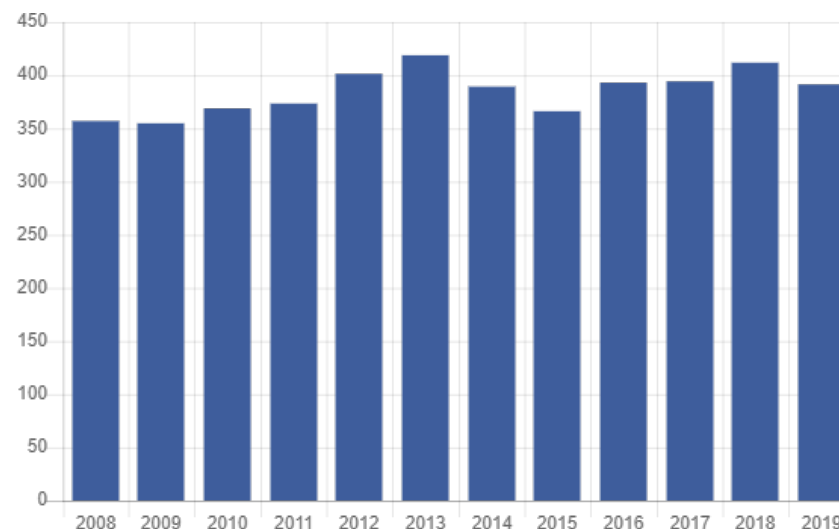
Řepka

30 procent

vyprodukované řepky se využije do pohonných hmot.

15 procent

výměry orné půdy v Česku zabírá řepka.

Ropa

Něco o ropě... otázky??

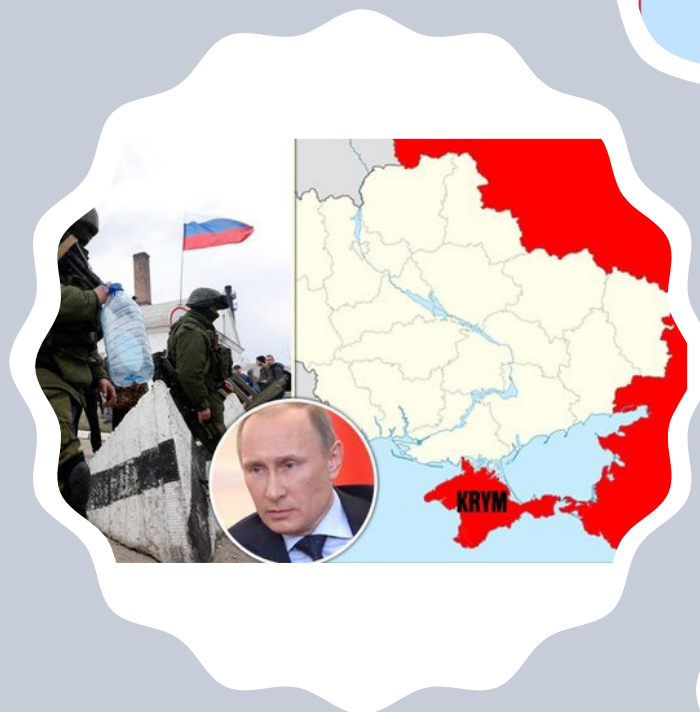
1. Proč je ropa důležitá?
2. K čemu se využívá?
3. Jak se dopravuje?
4. Kde najdeme naleziště ropy?
5. Co znamená zkratka OPEC?

UKRAJINA KRIZE

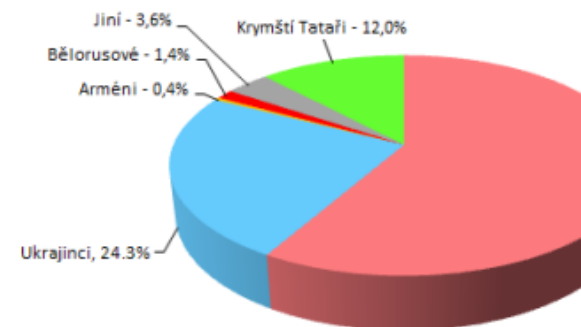
Krymský poloostrov

- 2010 volby prezidenta Ukrajiny ukázaly rozpolcenost země na proRuský Východ a proEvropský Západ země;
- V roce 2014 došlo k **odmítnutí asociačních dohod s EU** a v reakci na to masové protesty a demonstrace;
- Rusko využilo této situace ke stabilizaci svého vlivu a v roce 2014 nezákonně **anektovalo Krymský poloostrov.**

Anexe
Násilné
připojení,
dobytí a
nezákonné
ovládnutí.

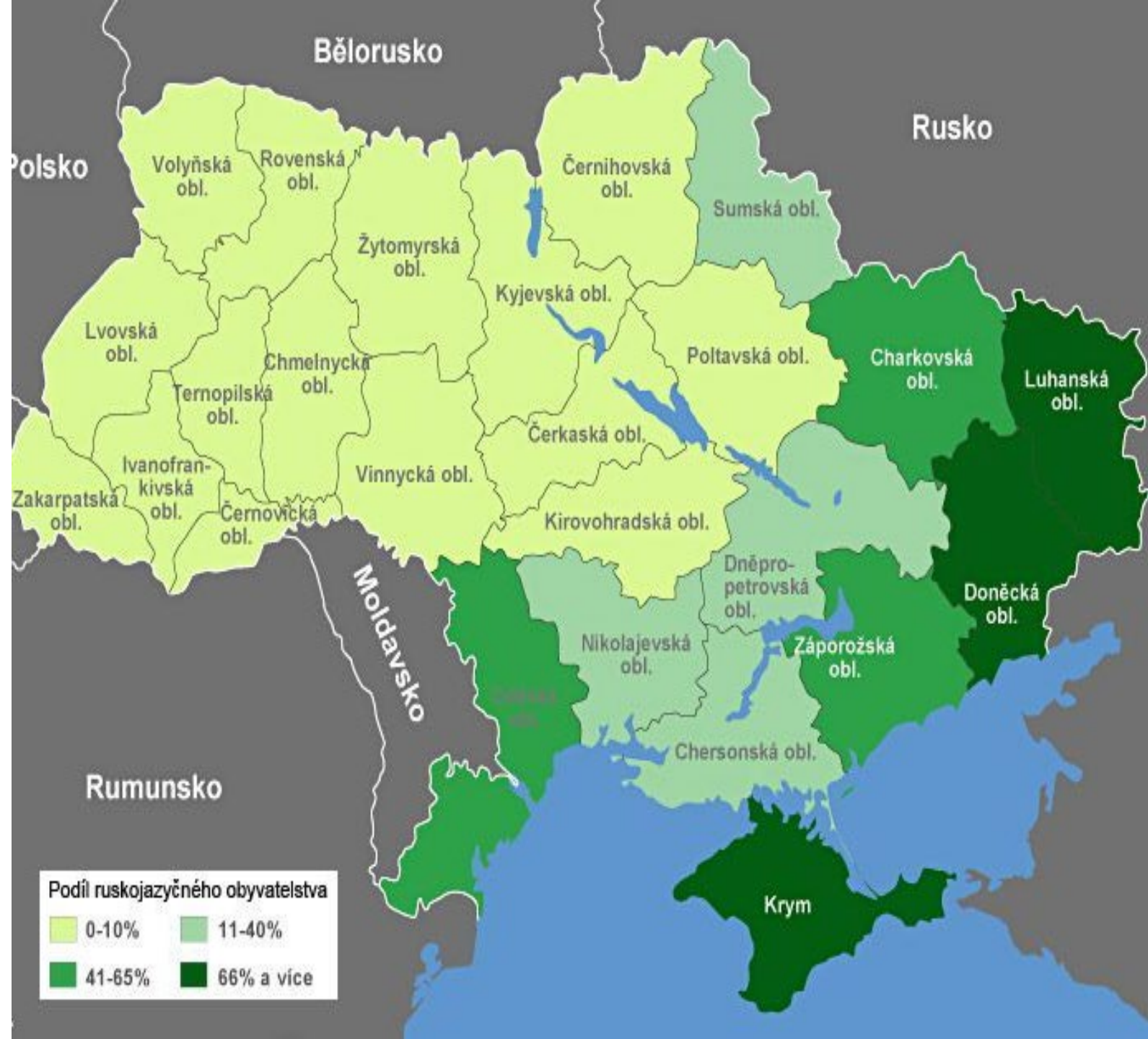
Etnická struktura Autonomní republiky Krym

Ukrajina

- Hlavní město Kyjev (3 mil.);
- Velmi rozlehlá země (3.místo Evropy), Malorusko, Rusíni;
- Politicky rozdělená na západ a východ (proruský);
- 2014 po smyšleném ohrožení Rusů na Ukrajině, vojenské obsazení Krymu, referendum a nezákonné připojení k Rusku;
- Obyvatelstvo až 17 % Rusové;
- Východ Ukrajiny od r. 2014 okupován Ruskem.

[Ukrajina – Cestománie ČT](#)

Historie a souvislosti Krymu

- Poloostrov byl na pomezí Osmanské říše a Ruského impéria a proto historicky rozpolcen;
- Nejprve **Krymský chanát**, Osmanská říše, Krymští Tataři dodnes;
- Rusko-Turecká válka, Kateřina Veliká II., připojila Krym k **Ruské impérii**;
- Krymská autonomní SSR 1920 v rámci **Sovětského Svazu**;
- Za údajnou kolaboraci Stalin deportoval 220 tis. obyvatel Krymu /hlavně etnických Tatarů/;
- 1954 administrativně přidělen **Ukrajně**;
- Místo konání Jaltské konference;
- Krymský nebo Kerčský most /megaprojekt Ruska k zajištění spojení mezi Ruskem a Krymem/.

Jaltská konference

Krym únor 1945

- Setkání hlavních představitelů SSSR, USA a Anglie během 2.světové války;
- Poválečné uspořádání Evropy;
- Vznik Organizace spojených národů;
- Deklarace o svobodné Evropě;
- Válečné reparace Německa;
- Dělení Německa a Polska.

Organizace spojených národů

mezinárodní organizace se všemi uznanými státy světa

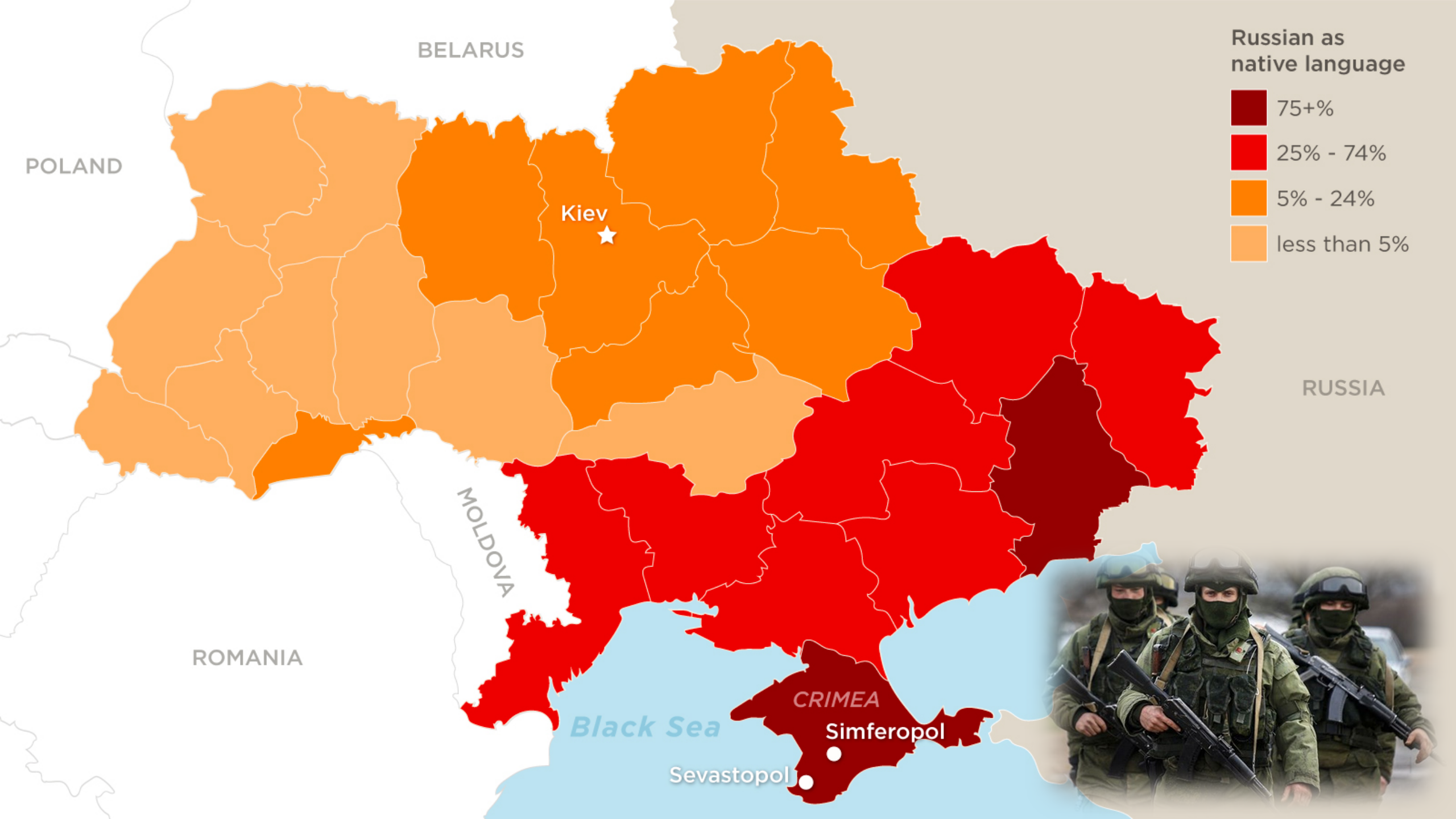
- zachování mezinárodního míru, bezpečnosti a zajištění spolupráce;
- Sídlo v New Yorku viz obr.;
- Každý členský stát disponuje jedním hlasem;
- Výkonným orgánem je Rada bezpečnosti OSN jejíž rezoluce jsou právně závazné;
- **Rada bezpečnosti** má 15 členů. 5 z nich jako stálé, Valné shromáždění volí 10 dalších států za členy nestálé na dvouleté období. Stálými členy Rady bezpečnosti s právem veta jsou: Čína, Francie, Rusko, USA a Anglie.

Cíle OSN

1. snížit chudobu a sociální vyloučení;
2. dosáhnout univerzálního primárního vzdělávání;
3. prosazovat rovnost mužů a žen a poskytovat ženám více možností prosadit se ve společnosti;
4. snížit dětskou úmrtnost;
5. zlepšit zdraví matek;
6. boj s HIV/AIDS, malárií a dalšími nemocemi;
7. zajistit environmentální udržitelnost
8. vybudovat globální partnerství pro rozvoj;
9. udržovat mezinárodní mír a bezpečnost.

[Odborné organizace OSN](#)

Východní Evropa

- Termín je nestálý a velmi závislý na kontextu;
- Dříve např. celý **socialistický „východní blok“** dnes spíše negativní podbarvení;
- Dějinný kontext **carské Rusko a pravoslavná církev, Slované ...**
- Obvykle **Ukrajina, část Ruska, Bělorusko a Moldavsko**;
- Pobaltské státy: **Estonsko, Lotyšsko, Litva**;
- Zakavkazsko **Ázerbájdžán, Gruzie a Arménie**.

Mikuláš II. Alexandrovič
 ruský imperátor (car),
 polský král
 a finský velkokníže
 zavražděn bolševiky
 v Jekatěrinburgu

Carské Rusko /Ruské impérium/

- Státní útvar existující zhruba 1700 – 1917;
- **Největší říše** v dějinách lidstva;
- Významný car **Petr I. Veliký**, sídlo v Petrohradu;
- Úpadek z důvodu absolutismu, zaostalosti, nevolnictví, nacionalismu.

Sovětský svaz

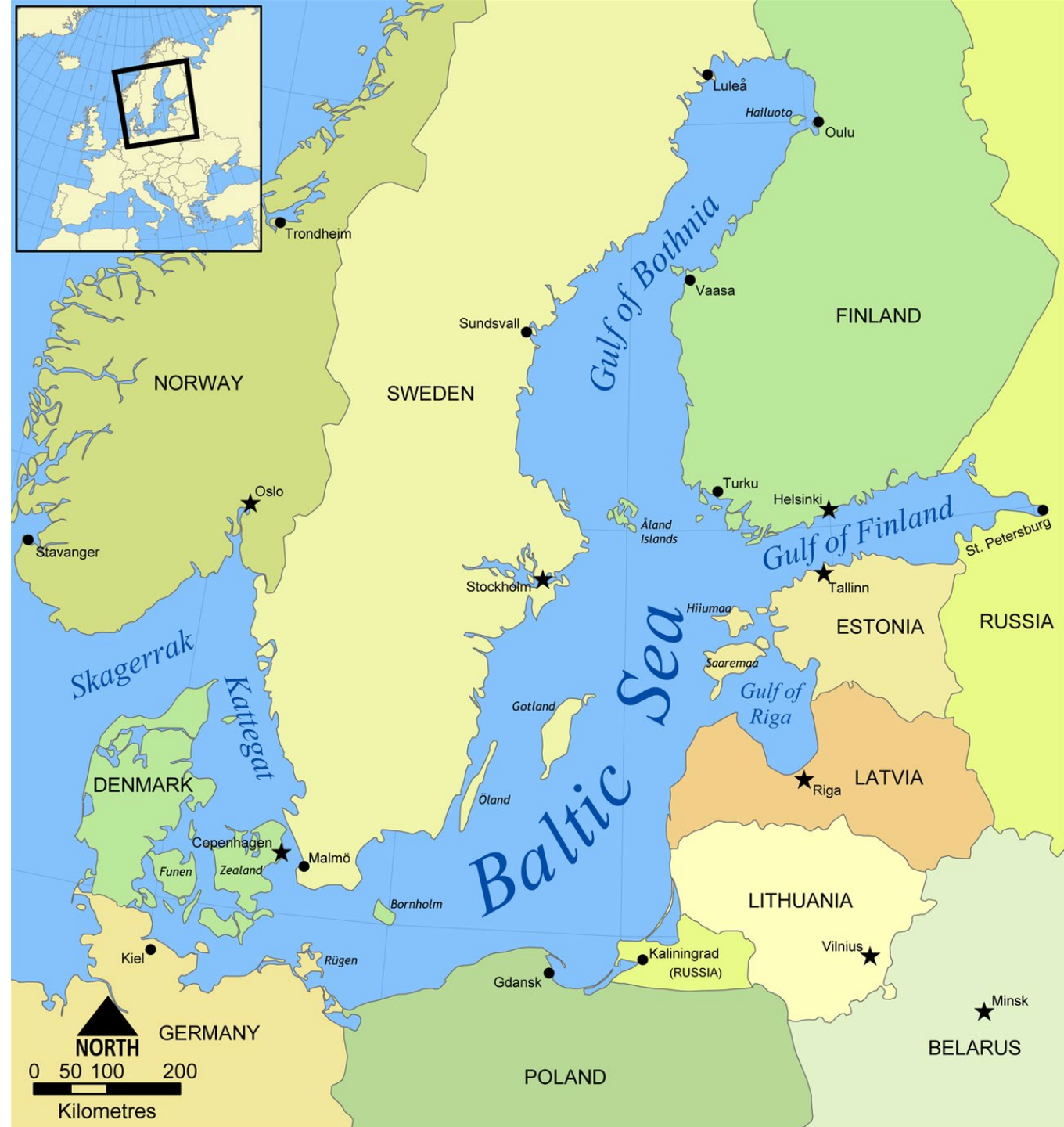
USSR-Russia History

- Svaz sovětských socialistických republik, zkráceně SSSR;
- eurasijský stát se socialistickým zřízením, který existoval v rozmezí let 1922 až 1991;
- 15 republik (původně 4);
- 11 časových pásem;
- Mnohonárodnostní stát;
- Ruština, Lenin, Stalin ...
- Říjnová revoluce 1917;
- Vítezství ve 2. světové válce, východní blok, Varšavská smlouva, RVHP.

(po)Baltské země

- Souhrnný název pro **Estonsko, Lotyšsko a Litvu**;
- Společná minulost pod SSSR, anektování v roce 1940 (pakt Molotov-Ribbentrop);
- Dnes státy **EU**, s **Eurem**, **Schengen** a členstvím v **NATO**;
- **Ekonomicky se odlišuje Estonsko**, napojené na Finsko, navíc jazykově patřící do ugrofinštiny;
- Problémem velká populace Rusů a absence nerostných surovin.

Samostatná práce Asie Blízký východ

Doplň chybějící informace (použij internet, učebnici)

1. V celé oblasti převažují muslimové, výjimku tvoří pouze stát ....., kde převládá ..... náboženství.
2. Rozmístění obyvatel v JZ Asii ovlivňují dva činitelé: ..... a .....
3. Nejvíce ropy na světě těží.....(.....mil. tun/rok)
4. Které státy mají výkonné hospodářství i bez těžby ropy ..... a .....
5. Tato oblast je typická svými konflikty, které znáš .....
6. Nejrozšířenějším náboženstvím ASIE je....., jak se nazývá jeho zakladatel....., kolik věřících má v současnosti..... (? místo), co je to Korán..... a co je Šaría..... a co ramadán .....

Přírodní podmínky Blízkého východu – vyplň!!

1. Nevětší poloostrov světa .....
2. K Evropě se přibližuje další poloostrov .....
3. Ve Středozemním moři leží ostrov .....
4. K Atlantickému oceánu patří dvě moře ..... a .....
5. K Indickému oceánu patří rovněž dvě moře ..... a .....
6. Hluboko do pevniny zabíhá záliv .....
7. Nejnižším místem v Asii (- 400 m) je .....
8. Významnou nížinou je .....
9. Protékají ji dvě řeky ..... a .....
10. Ostrov Malá Asie vyplňuje pohoří ..... a zemi Irán pohoří .....

HOSPODÁŘSKÉ PROBLÉMY SOUČASNÉHO SVĚTA

Klasifikace problémů současného světa:

zaostalost rozvojových zemí (nerovnost bohatý sever a chudý jih)

zadluženost států světa (dluhová krize, světová hospodářská krize)

globální problém chudoby (práce dětí, minimální mzda – novodobé otrokářství, nedůstojné pracovní podmínky x fair trade)

nová geografie světového obchodu (sílicí vliv Asie)

globální problém války a terorismu (výdaje na zbrojení, sankce a válečné reparace, pomoc ve válečných situacích)

populační problém (přelidněnost, stárnutí populace, migrace, rozmístění obyvatel)

genderový problém (rozdíl v příjmech mužů a žen, pracovní příležitost, mateřská, postavení žen ve společnosti)

nezaměstnanost (podíl nezaměstnanosti dle věku, světová hospodářská krize a hypoteční krize, nezaměstnanost jako příčina migrace, vzdělanost a rekvalifikace)

potravinová krize (podvýživa, nemoci, příčiny hladu způsobené lidskou činností – degradace půdy způsobená zemědělstvím, globální oteplování, ceny surovin...)

energetický a surovinový problém (zvyšování potřeby energie a surovinových zdrojů, nedostatek zdrojů, těžba v rozvojových zemích, surovinové problémy)

environmentální problém (devastace biologického bohatství, zmenšující se přírodní zdroje, ekologické havárie atd.)

**Konflikty ve světě a
mezinárodní terorismus**

Zamyšlení??

O kterých konfliktech v současnosti čtete v novinách nebo je vidíte ve zprávách? Jaké jsou jejich příčiny?

Vyhledejte v médiích (TV, noviny, internetu aj.) informace o právě probíhajícím konfliktu a diskutujte o něm.

Vysvětlete příčiny konfliktů na Balkáně, Blízkém východě, Africe.

Jak se změnila politická situace v posledním desetiletí 20. století a v prvním desetiletí 21. století?

Jaké teroristické útoky proběhly v posledních letech? Které patřily k těm nejhorším? Jaké jsou důvody teroristických útoků? Myslíte, že média pomáhají teroristickým útokům?

Jaké konflikty proběhly v nedávné historii na území ČR?